

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Dnr M2017/01473/Ke

Malmö den 30 oktober 2017

**REMISSVAR: Mikroplaster – Naturvårdsverkets redovisning av
regeringsuppdrag om källor till mikroplaster och förslag på åtgärder för
minskade utsläpp i Sverige**

Avfall Sverige är branschorganisationen inom avfallshantering och återvinning. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunerna och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

Avfall Sverige bildades redan 1947 och har omkring 400 medlemmar. Avfall Sveriges medlemmar är kommuner, kommunalförbund, kommunala bolag och kommunala regionbolag inom avfall och återvinning. Deras kunder utgör Sveriges invånare och en stor del av näringslivet. Genom medlemmarna representerar Avfall Sverige Sveriges befolkning. I Avfall Sverige ingår, som associerade medlemmar, ett hundratal tillverkare, konsulter och privata utförare aktiva inom avfallshantering.

1. Förslagets koppling till Avfall Sveriges generella ståndpunkter

Avfall Sverige anser att avfallshanteringen är en väsentlig del av samhällets infrastruktur och att avfallshanteringen ska ge god och behovsanpassad service för medborgare och verksamheter. Avfall Sverige stödjer avfallshierarkin som princip och anser att det är viktigt att arbeta för att motverka nedskräpning och dumpning.

När det gäller mikroplaster anser dock Avfall Sverige att åtgärder primärt måste sättas in uppströms och att avfallshanteringen i stort inte kan påverka genereringen av mikroplaster. Ytterst handlar det om att på global nivå och EU-nivå införa regelverk som begränsar användningen av plast och som premierar framtagandet av hållbara substitut, som inte ger upphov till mikroplaster.

2. Sammanfattning

- Avfall Sverige anser att det primärt är *uppströms som kraftfulla åtgärder bör sättas in* för att minska användningen av plast som sedermera kan ge upphov till mikroplaster.
- Avfall Sverige anser att Miljö- och energidepartementet bör *överlämna Naturvårdsverkets rapport och till departementet inkomna remissvar till utredningen M 2017:06 om hållbara plastmaterial* i syfte att möjliggöra en samlad bedömning av plastfrågan.
- Avfall Sverige anser att det är en *prioriterad fråga att utreda hur stora mängder mikroplaster som sprids från plaståtervinningsanläggningar* i Sverige.
- Avfall Sverige anser att en avsaknad av en övergripande nationell strategi för att komma till rätta med mikroplasten som problem, innebär att *det helhetsgrepp inte tas avseende problematiken som hade varit nödvändigt*.

3. Generella kommentarer

Frågan om åtgärder mot spridning av mikroplaster i miljön är en mycket viktig fråga som måste få en snar lösning.

Naturvårdsverket anger under rubriken ”samlad bedömning och åtgärdsförslag” att verket bedömer att minskat matsvinn och spridning av mikroplaster till hav, sjöar och vattendrag från konstgräsplaner, industriell produktion och hantering av primärplast bedöms vara mer genomförbart på kort sikt än att förhindra att utsläpp uppstår. Avfall Sverige konstaterar att så kan vara fallet, men uppströmsarbetet är trots allt det som kraftfulla åtgärder måste inriktas mot. Det vill säga vilken typ av plast – om på sikt ens någon - ska över huvud taget få sättas på marknaden. Detta är förstås en global fråga samt för EU-länderna en fråga om den fria rörligheten inom EU:s inre marknad i relation till miljöskyddsbestämmelser i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Likväl kommer man inte åt på ett långsiktigt och genomgripande sätt åt problematiken med mikroplaster i miljön om åtgärder inte sätts in uppströms.

Vidare anser Avfall Sverige att Miljö- och energidepartementet bör överlämna Naturvårdsverkets rapport och till departementet inkomna remissvar till utredningen M 2017:06 om hållbara plastmaterial i syfte att möjliggöra en samlad bedömning av plastfrågan.

4. Specifika kommentarer

4.1 Avsnitt 3.2.3 Mikroplaster från avfallshantering s. 32 ff:

Naturvårdsverket anger att förhållandevis små mängder mikroplast har bedömts kunna spridas via de rötresten som läggs på jordbruksmark. Avfall Sverige arbetar initierat med frågan om plast i biogödsel. I sammanhanget är det viktigt att påpeka att det är rötrest från samrötningsanläggningar, så kallad biogödsel, som sprids på åkermark medan rötat slam från avloppsreningsverk i de flesta fall finner andra användningsområden .

I en tabell 2 till bilaga 2 ”Tabell över källor och spridningsvägar i ton/år” anges under ”behandling av organiskt avfall” 26 ton per år. Avfall Sverige undrar om det endast är matavfall som åsyftas. I sådant fall är siffran för hög. Enligt Avfall Sveriges beräkningar handlar det istället om 10-15 ton per år:

I sina beräkningar har en konsult till Avfall Sverige¹, kombinerat kunskap om synliga föroreningars egenskaper från tidigare undersökningar med förra årets biogödselmängder från Avfall Sveriges statistiksystem Avfall Web. De anläggningar som då undersökts när det gäller synliga föroreningar (>2 mm) ingår i vårt certifieringssystem SPCR 120. Vi har inga data om föroreningar mindre än 2 mm då det för närvarande inte finns någon analysmetod för så små föroreningar i biogödsel.

4.2 Avsnitt 6.3.3 Bedömning av möjligheter att styra mot minskade utsläpp nationellt s. 69:

Naturvårdsverket anger att för de cirka 90 anläggningar som använder större mängder plastpellets för att tillverka plastprodukter, och som därmed styrs av villkor enligt miljöbalken, saknas idag villkor som påverkar materialförlust av plastpellets. Naturvårdsverket anger att det vore önskvärt att sådana villkor utvecklas framöver. I ovan nämnda tabell 2 i bilaga 2 anges ”inga data” för mikroplast från plaståtervinning.

Avfall Sverige anser att det är en prioriterad fråga att utreda hur stora mängder mikroplaster som sprids från plaståtervinningsanläggningar i Sverige och vilka källor i plaståtervinningen som är upphov till spridningen.

4.3 Avsnitt 11.4 Förslag till regeringen s. 124:

Naturvårdsverket lämnar förslag till regeringen att olika myndigheter ska få ansvar för att genomföra olika av Naturvårdsverket föreslagna åtgärder kring mikroplast.

Avfall Sverige anser att de olika åtgärderna i sig kan vara lovvärda, men att de i avsaknad av en övergripande nationell strategi för att komma till rätta med mikroplasten som problem, inte innebär att det helhetsgrepp tas avseende problematiken som hade varit nödvändigt. Som Avfall Sverige har påpekat ovan under ”generella kommentarer” anser Avfall Sverige att Miljö- och energidepartementet bör överlämna Naturvårdsverkets rapport och till departementet inkomna remissvar till utredningen M 2017:06 om hållbara plastmaterial i syfte att möjliggöra en samlad bedömning av plastfrågan.

För fortsatta kontakter i dessa frågor hänvisar vi till vår rådgivare Caroline Steinwig, caroline.steinwig@avfallsverige.se eller till vår jurist Sven Lundgren, sven.lundgren@avfallsverige.se, telefon 040-35 66 00.

¹ Carl-Magnus Pettersson, Uppsala TeknikSupport.

Med vänliga hälsningar,
Avfall Sverige

Claes Thunblad
Ordförande

Weine Wiqvist
VD